

TEBLİĞ

Ekonomi Bakanlığından:

**BAZI TARIM ÜRÜNLERİNİN İHRACATINDA VE İTHALATINDA
TİCARİ KALİTE DENETİMİ TEBLİĞİ
(ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ: 2015/21)**

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; ek-1 ve ek-2’de belirtilen ihracata ve ithalata konu ürünlerden gerekli görülenlerin ticari kalite yönünden uygunluğunun gerektiğinde risk analizi esaslı olarak denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, ek-1 ve ek-2’de yer alan;

- İhracat Rejimine tâbi tutulmak istenen ürünlerin ihracatında,
- Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi ile Dahilde İşleme Rejimine tâbi tutulmak istenen ürünlerin ithalatında, ek-3’te belirtilen Grup Başkanlıklarınca yapılacak ticari kalite denetimlerini kapsar.

(2) Bu Tebliğ gıda güvenliği kontrollerini kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 28/1/2013 tarihli ve 2013/4284 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararı’nın 4 üncü maddesi ile 31/12/2003 tarihli ve 25333 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliğinin 1 inci ve 11 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- Bakanlık: Ekonomi Bakanlığını,
- Bakanlık laboratuvarı: Bakanlığın Bölge Müdürlüklerine bağlı laboratuvarları,
- Bölge Müdürlüğü: Bakanlığın Bölge Müdürlüklerini,
- Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS): Ürün güvenliği ve teknik düzenlemeler mevzuatı uyarınca yürütülen denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin elektronik ortamda ve risk analizi esaslı olarak yapılması amacıyla kuralan internet tabanlı uygulamayı,
- Döner Sermaye İşletmesi: Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünü,
- Fiili denetim: Fiziki muayene ve/veya laboratuvar analizini,
- Firma: Bu Tebliğ kapsamındaki faaliyetlere konu olan, kamu kurumları dâhil, tüm gerçek ve tüzel kişiler ile bunların temsilcilerini,
- Genel Müdür: Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürünü,
- Genel Müdürlük: Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğünü,
- Grup Başkanlığı: Bakanlığın Bölge Müdürlüklerine bağlı Ürün Denetmenleri Grup Başkanlıklarını,
- Kapsam dışı: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu olarak ek-1 ve ek-2’de belirtilmekle birlikte söz konusu eklerde yer alan teknik düzenlemeler kapsamına girmeyen ürünleri,
- TAREKS referans numarası: TAREKS üzerinden yapılan başvuru sonucunda, ürünün ithal ya da ihraç edilebileceğine dair sistem tarafından oluşturulan numarayı,
- Teknik düzenleme: Ticari kalite denetimine tabi ürünlerin uygun olması gereken ve ek-1 ile ek-2’de yer alan düzenlemeleri,
- Ticari kalite denetimi: İhracat ve ithalata konu ürünlerin ilgili teknik düzenlemelere uygunluğunun risk analizine göre seçici ve yeterli düzeyde olacak biçimde yapılan denetimini,
- Ürün Denetmeni: İhracatta ve ithalatta ticari kalite denetimlerini yürütme yetkisini haiz, denetime konu ürünlerin ilgili teknik düzenlemelerine ilişkin bilgiye sahip denetmen ve denetmen yardımcılarında oluşan personeli,
- Yetkilendirilmiş laboratuvar: Genel Müdürlük tarafından, ürünün ilgili teknik düzenlemesinde öngörülen fiziksel ve kimyasal analizleri yapmak üzere yetkilendirilen Bakanlık laboratuvarları dışındaki kamu veya özel sektör laboratuvarlarını,

n) TÜRKAK: Türk Akreditasyon Kurumunu

ifade eder.

Firma veri tabanı

MADDE 5 – (1) Firma bilgilerini kayda alarak güncel tutmak üzere Genel Müdürlük tarafından bir veri tabanı oluşturulur.

(2) Veri tabanında kayıtlı tüm bilgiler ticari kalite denetimleri ile ilgili işlemlerde değerlendirilir.

(3) Firmalar veri tabanının oluşturulması ve güncellenmesi amacıyla gerekli tüm bilgileri Bakanlığa

sağlamakla yükümlüdür.

Firma tanımlaması

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ kapsamında faaliyet göstermek isteyen firmaların, 29/12/2011 tarihli ve 28157 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2011/53) çerçevesinde TAREKS’te tanımlanması ve firma adına işlem yapacak en az bir kullanıcının yetkilendirilmiş olması gerekir.

(2) Ticari kalite denetimlerine ilişkin başvuru, denetim ve bildirimlere ilişkin işlemler TAREKS üzerinden yapılır.

Ticari kalite denetimleri

MADDE 7 – (1) İhracata veya ithalata konu ek-1 ve ek-2’de yer alan ürünlerden gerekli görülenlerin ticari kalite denetimleri, ürünlerin ilgili teknik düzenlemelere uygunluğunun tespiti amacıyla, risk analizine göre seçici ve yeterli düzeyde olacak biçimde Ürün Denetmenleri tarafından yapılır.

(2) Risk analizi için;

a) Ticari kalite denetimine tâbi ürünlerin risk analizi esaslı olarak hangi sıklıkta denetime tâbi tutulacağını belirlemesi amacıyla, bu ürünleri ihraç eden firmaların ilgili mevzuat uyarınca Genel Müdürlük tarafından belirlenen sınıfları,

b) Ürünün niteliği, üretim dönemi, fiyatı, hava şartları, işleme ve paketleme işlemleri, saklama şartları, taşıma aracı ve ticareti yapılan partinin miktarı, ihraç, ithal veya menşe ülkesi,

c) Firmanın büyüklüğü ve ticaretteki payı, üretim yelpazesi, saklama, paketleme, işleme gibi üretim tesisinin altyapısı ve taşıma şartları ile ilgili gümrük mevzuatı uyarınca yetkilendirilmiş yükümlü statüsüne sahip olması,

ç) Önceki denetimlerden elde edilen uygunsuzluklar (geri çevirme ve ret işlemleri, geri gelen ürün bildirimleri ve benzeri), diğer Bakanlıklardan alınan bilgiler, yurt dışından alınan geri bildirimler, denetimin yapıldığı yerin özellikleri ve firma tarafından beyan edilen bilgiler,

d) Ürünün uygunsuzluğunu gösterebilecek diğer tüm bilgiler, kullanılabilir.

Özel ve zorunlu durumlar

MADDE 8 – (1) Genel Müdürlük, ek-1 ve ek-2’de yer alan teknik düzenlemelere uymayan ürünlerin ihracatına, ithalatçının talebinin tevsiki halinde, gerekli incelemeyi yaparak izin verebilir veya gerektiğinde bu teknik düzenlemelerin uygulanmasına istisna getirebilir.

(2) Ülke ekonomisinin ve ihtiyaçlarının gerektirdiği özel ve zorunlu durumları inceleyerek, ilgili teknik düzenlemelere uygun olmayan ürünlerin ithalatına izin vermeye Genel Müdürlük yetkilidir.

(3) Birinci fıkra kapsamında ihraç edilen ürünlerin geri gelmesi durumunda, aynı firma tarafından ilgili takvim yılı içerisinde yeni izin başvurusu yapılamaz.

Risk Komisyonu

MADDE 9 – (1) Risk analizine esas olacak kuralları belirlemek üzere, en az 3 kişiden oluşan Risk Komisyonu oluşturulur. Başkanı Genel Müdür olan Komisyona gerekli durumlarda Bakanlığın ilgili birimlerinden ve diğer kamu kurumlarından katılım istenebilir.

(2) Komisyon, dörder aylık dönemler itibarıyla yılda 3 kez olağan toplanarak risk kurallarını gözden geçirir ve gerekli değişiklikleri yapar. Komisyon ihtiyaç duyulan durumlarda Genel Müdürlüğün çağrısı üzerine ayrıca toplanabilir.

(3) Komisyon kararları gizli ve üyelerin imzalarını içerecek şekilde yazılı olarak saklanır.

İhracatta parti numarası

MADDE 10 – (1) Aynı araç içine konulan veya aynı başvuru kapsamında kontrole sunulan tüm ürünler için, ürün sayısına bakılmaksızın tek parti numarası kullanılır.

(2) İhracatta parti numarası, TAREKS’te her bir işletme için belirlenen numara ve denetimi yapan Grup Başkanlığının kod numarasının (ek-3) ardından 1’den başlayarak verilir ve aynı yıl içinde sadece bir kez kullanılır (örneğin; TAREKS tarafından belirlenen numarası 012345678 olan işletmenin 68 kod numaralı Grup Başkanlığına yıl içerisinde denetime sunduğu ilk parti için 012345678-68-1 ve sonrakiler için sırasıyla 012345678-68-2, 012345678-68-3, ...).

(3) TAREKS referans numarası ile bu numaranın temsil ettiği ihracata konu ürün arasında gerekli bağlantıyı sağlamak için, parti numarası ve ilgili diğer mevzuat uyarınca öngörülen diğer resmî işaretler ambalajın üzerinde yer alır.

(4) Ambalajları üzerinde gereken parti numarası ve diğer resmî işaretleme bilgileri bulunmayan ürünler ihraç edilemez.

(5) Denetim sonrasında kapatılmış ambalajların sonradan açılmaları veya üzerlerindeki resmî işaretlerin değiştirilmesi, ancak Ürün Denetmeninin gözetiminde yapılabilir.

Denetim başvurusu

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamında bulunan ürünlerin ihracatında ve ithalatında, ek-3’te yer alan Grup

Başkanlıklarına yapılacak başvurular, firma adına yetkilendirilen kullanıcılar tarafından Bakanlık internet sayfasındaki "E-İmza Uygulamaları" bölümünde yer alan "E-İmza Uygulamalarına Giriş" uygulaması ile TAREKS üzerinden gerçekleştirilir.

Fiili denetim

MADDE 12 – (1) Başvuru üzerine, TAREKS aracılığıyla gerçekleştirilecek risk analizi sonucunda fiili denetime tâbi tutulmasına karar verilen ürünler, Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği, 7/2/1967 tarihli ve 6/7677 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen Türk Standartlarının Uygulanması Hakkında Tüzük veya ilgili teknik düzenlemeler çerçevesinde denetime tâbi tutulur.

(2) Fiili denetim duysal inceleme, tartma veya ölçme yoluyla muayene ve gerektiğinde fiziksel ve/veya kimyasal analizler yapmak veya yaptırmak suretiyle yerine getirilir.

(3) Denetimlerde firma hazır bulunur. Ürün Denetmenleri, ürünleri denetime konu olan firmaya, istek üzerine, kimlik kartlarını gösterir. Firma, denetim hizmetlerinin en iyi şekilde yerine getirilebilmesi için görevlilere gerekli kolaylığı göstermekle ve istenen tüm bilgi ve belgeleri sunmakla yükümlüdür.

(4) Denetimler, denetlemeye elverişli yere en yakın Grup Başkanlığına TAREKS üzerinden yapılan başvuru üzerine gerçekleştirilir.

Numune alımı

MADDE 13 – (1) Ürünün fiziksel ve/veya kimyasal analizinin gerektiği durumlarda, denetime tâbi ürünler için ilgili teknik düzenlemelerde belirtilen miktarlarda numune alınır.

(2) Numuneler Ürün Denetmeni ile firma tarafından birlikte mühürlenir ve üzerlerine aynı şahısların imzalarını taşıyan ek-4'te yer alan Numune Kartı konulur. Firmanın talebi halinde fazladan alınan bir numune firmaya teslim edilir.

(3) Numune alımı sonrasında, firmanın Grup Başkanlığında kalan numuneyi geri alma hakkı olduğu ve söz konusu numuneyi geri alabileceği süre Ürün Denetmenlerince firmaya bildirilir.

(4) Denetim sonunda alınan numuneler, 45 günden az 60 günden fazla olmamak üzere, ürünün çeşidine göre tespit olunacak süreye veya alıcı ile satıcı arasında anlaşmazlık çıktığında bunun giderilmesine kadar saklanır. Bu sürenin sonundan itibaren 15 gün içinde firma numuneleri geri alabilir.

(5) Geri alınmayan numuneler, geliri Döner Sermaye İşletmesi hesabına kaydedilmek üzere Bölge Müdürlüklerince kurulacak Numune Satış Komisyonu tarafından satışa çıkarılır. Numune Satış Komisyonu, en az biri Ürün Denetmeni olmak üzere Bölge Müdürü tarafından belirlenecek 3 kişiden oluşur. Satılamayacak kadar bozuk veya az miktarda olan numuneler ile bekleme süresi sonundan itibaren 2 ay içerisinde satılamayan numuneler usulüne uygun olarak imha edilir.

(6) İthalatta ve geri gelen üründe numune alımı sonrasında 3 nüsha tutanak düzenlenir. Düzenlenen tutanakların bir nüshası firmaya, bir nüshası ilgili gümrük idaresine iletilir.

Laboratuvar analizi

MADDE 14 – (1) Alınan numuneler, Bakanlık laboratuvarlarında ya da yetkilendirilmiş laboratuvarlarda analiz edilir. Ancak firmanın tercihi doğrultusunda TÜRKAK tarafından TS-EN-ISO 17025 standardı kapsamında akredite edilmiş laboratuvarlarda da gerekli analizler yaptırılabilir.

(2) Laboratuvar, muayene ve deneyleri en kısa zamanda yaparak analiz sonucunu bir raporla tespit eder.

(3) Analizin TÜRKAK tarafından akredite edilmiş laboratuvarlarda yapılması halinde, ek-5'te yer alan Laboratuvar Taahhütname Formu ve ekli analiz belgeleri firma tarafından TAREKS'e elektronik ortamda yüklenir. Birden fazla analizin yapıldığı durumda Bakanlık laboratuvarları referans laboratuvar olarak kabul edilir.

(4) Bakanlık, gerekli görülmesi halinde, Tebliğ kapsamı ürün ve ürün grupları için öngörülen kimyasal ve/veya fiziksel analizleri yapmak üzere birinci fıkra kapsamında Bakanlık laboratuvarları dışında laboratuvar yetkilendirebilir. Yetkilendirilmiş laboratuvarlar için akreditasyon şartı aranmaz.

(5) Bu Tebliğin yayımı tarihinde yetkilendirilmiş olan laboratuvarların yetkileri Genel Müdürlük tarafından iptal edilmedikçe devam eder.

İhracatta denetim

MADDE 15 – (1) İhracatta denetim, TAREKS'te belirlenen denetim tarihi ve saatinden itibaren en geç 24 saat içerisinde depo, antrepo, liman veya işleme yerinden denetlemeye en elverişli olanında yapılır.

(2) Üretim yerinden ihracat merkezlerine gelen ürünlerin, denetim yapmaya elverişli ve olumsuz dış etkenlerden etkilenmeyecek bir depoya indirilmiş ve uygun olarak işlenip, etiket ve işaretlemelerinin yapılmış olması halinde denetimi gerçekleştirilir.

(3) Fiili denetim sonucunda ürünün ilgili teknik düzenlemelere uygun olduğunun belirlenmesi durumunda, TAREKS referans numarası oluşturulur.

(4) Risk analizi sonucunda fiili denetime tâbi tutulmasına gerek görülmeyen ürünlerin ihrac edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.

(5) Aşağıdaki durumlarda, Bakanlık tarafından belirlenen ve aşağıda yer alan 15 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine ihracatçı tarafından kaydedilir:

- a) İlgili merci tarafından tevsik edilmek kaydıyla, müteahhitler tarafından yurt dışında alınan inşaat, tesisat ve montaj projeleri kapsamında işçilerin ihtiyacı olan ürünler için 162013012727484,
b) Hariçte İşleme Rejimi ve Bedelsiz İhracat kapsamı ürünler için 172013012727484,
c) Kapsam dışı ürünler için 182013012727484.

(6) Beşinci fıkra kapsamında ihraç edilmek istenen ürünlerin ilgili gümrük idaresince denetime yönlendirilmesi halinde, 11 inci madde çerçevesinde denetim başvurusu yapılır.

İhraç partisinin geri çevrilmesi

MADDE 16 – (1) Yapılan ihracat denetimi sonucunda, ürünün kontrole hazır olmaması, ilgili teknik düzenlemelerde yer alan toleransları aşması ve/veya mevzuatın diğer hükümlerine aykırı olduğunun tespit edilmesi veya denetim için firmanın hazır bulunmaması durumlarında ürün geri çevrilir.

(2) Geri çevrilen ürünün bir kısmı veya tamamı firma tarafından ilgili teknik düzenlemelere uygun hale getirilebilir. Uygun hale getirilen ürünler için yeniden denetim başvurusunun geri çevirme işleminden en az 12 saat sonra yapılması gerekir.

İthalatta denetim

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki denetimler 7/10/2009 tarihli ve 27369 sayılı mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin 181 inci maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde yapılır.

(2) TAREKS üzerinden gerçekleştirilen başvuru sonrasında, ek-6’da yer alan Başvuru Formu ve eki belgeler firma adına yetkilendirilen kullanıcı tarafından başvuru tarihini takip eden en geç 1 iş günü içinde TAREKS’e elektronik ortamda yüklenir ya da firma tarafından ilgili Grup Başkanlığına sunulur. Firmanın önceden yazılı bildirimde bulunması durumunda, Grup Başkanlığınca ilave süre verilebilir.

(3) Firmaya tanınan süre içerisinde istenilen belgelerin TAREKS’e elektronik ortamda yüklenmemesi ya da Grup Başkanlığına iletilmemesi durumunda, denetim başvurusu iptal edilir.

(4) İthalat denetimine, TAREKS’te belirlenen denetim tarihi ve saatinden itibaren en geç 24 saat içerisinde ilgili gümrük idaresinde başlanır.

(5) Fiili denetim sonucunda ürünlerin ilgili teknik düzenlemelere uygun olduğunun belirlenmesi durumunda TAREKS referans numarası oluşturulur.

(6) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yapılacak ithalatının fiili denetiminde, ürünün Dahilde İşleme İzin Belgesinde belirtilen vasıfları esas alınır.

(7) İhraç edildikten sonra geri gelen ürünün ihraç edilen ürün ile aynı olduğunun tespiti yeterlidir. Söz konusu tespit için, fiziksel ve/veya kimyasal analiz gerektiren ürünlerden, ilgili teknik düzenlemelerde belirtilen miktarda numune alınır.

(8) Risk analizi sonucunda fiili denetime tâbi tutulmasına gerek görülmeyen ürünlerin ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.

(9) Gümrük idarelerine kapsam dışı olarak beyan edilen ürünlerin ithalatında, 192013012727484 olarak belirlenen 15 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine ithalatçı tarafından kaydedilir. Kapsam dışı olarak beyan edilen ürünlerin ilgili gümrük idaresince denetime yönlendirilmesi halinde, 11 inci madde çerçevesinde denetim başvurusu yapılır.

İthal ürünün reddedilmesi

MADDE 18 – (1) Yapılan ithalat denetimi sonucunda, ürünün ilgili teknik düzenlemelere ya da mevzuatın diğer hükümlerine aykırı olduğunun tespit edilmesi durumlarında ürün reddedilir. Bu durum, ilgili gümrük idaresine yazıyla ayrıca bildirilir.

(2) Reddedilen ürünün bir kısmı veya tamamı ret tarihinden itibaren 30 günü geçmemek üzere firma tarafından talep edilen süre içinde ilgili teknik düzenlemeye uygun hale getirilebilir. Uygun hale getirilen ürünler için yeniden denetim başvurusu yapılması gerekir.

Etiket ve işaretleme

MADDE 19 – (1) Etiketleme ve/veya işaretlemede, ürünün ilgili teknik düzenlemesinde belirtilen hükümler uygulanır. Söz konusu mevzuatta düzenleme bulunmaması halinde etiketleme ve/veya işaretleme işlemi, ürün ambalajı üzerinde olması gereken bilgilerin silinmeyecek ve yeknesak biçimde ambalaj üzerine basılması veya ambalajın ayrılmaz bir parçası halinde etiketlenmesi, ayrıca ambalajın bir kenarında okunaklı ve açık bir şekilde görünmesi; bunun mümkün olmaması halinde ambalajların paletlenmesi ve söz konusu bilgilerin paletin ayrılmaz bir parçası halinde etiketle, açık ve okunur şekilde iliştilmesi şeklinde yapılır.

(2) Etiket ve/veya işaretlemede yer alan bilgiler Türkçe veya yabancı dillerde yazılabilir. İngilizce dışındaki yabancı dillerde etiketleme ve/veya işaretleme yapılması halinde, etiket ve/veya işaretlemede yer alan bilgilerin Türkçe tercümesi firma tarafından beyan edilir.

(3) İthalat denetiminde, etiketleme ve/veya işaretlemeye ilişkin olarak ürünlerin ilgili standardına karşılık gelen uluslararası standart hükümleri uygulanabilir.

(4) İthalata konu ürünler için parti numarası ve Türk standardı numarası aranmaz.

İkinci denetim